

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Petrella v. Italia* - [24340/07](#)**

Hotărârea din 18.3.2021 [Secția I]

Articolul 6

Proceduri civile

Articolul 6-1

Accesul la un tribunal

Drepturi și obligații cu caracter civil

Durata anchetelor preliminare l-au împiedicat pe reclamant să participe la procedurile penale, ca parte civilă care solicită despăgubiri: *articolul 6 aplicabil; încălcare*

În fapt – Pe 22 iulie 2001, un ziar a publicat, pe prima sa pagină, un articol intitulat „Milioanele sunt înghițite de o gaură neagră ‘datorită’ Petrella & Co.”, împreună cu o fotografie a reclamantului, a unui avocat și a unui președinte al unui club de fotbal. Între altele, în articol se susținea că acesta era responsabil de reducerile drastice din bugetul sănătății publice locale și regionale făcute pe parcursul unei perioade de șase ani. În următoarele trei zile, ziarul a publicat și alte articole, în aceeași cheie.

Considerând că aceste articole i-au afectat onoarea și reputația, reclamantul a formulat o plângere penală pe 28 iulie 2001, privind defăimarea agravată comisă prin intermediul presei, împotriva jurnalistului, directorului general al ziarului și reprezentantului legal al publicației. În plângerea sa depusă la procuror, reclamantul a explicat că dorea să participe la procedurile penale ca parte civilă și a solicitat 5 milioane de euro ca despăgubiri. Mai mult, acesta a declarat că dorea să fie informat, în eventualitatea clasării cererii sale.

Pe 10 septembrie 2001, cazul a fost trimis la procuratura de pe lângă Tribunalul Districtual. Pe 17 ianuarie 2007, judecătorul de cameră preliminară a încetat procedurile, pentru că infracțiunea imputată s-a prescris.

În drept – Articolul 6 § 1

(a) *Aplicabilitate* – Pentru a se încadra în câmpul de aplicare al Convenției, dreptul la începerea urmăririi penale a unor terți sau la condamnarea lor pentru o anumită infracțiune trebuie să fie inseparabil de exercițiul dreptului victimei de a iniția proceduri civile în dreptul național, chiar dacă numai pentru a garanta o reparație simbolică sau pentru a proteja un drept civil, cum ar fi dreptul la o „bună reputație”. Prin urmare, articolul 6 § 1 din Convenție era aplicabil în cazul procedurilor care implicau plângeri ale părților civile din momentul în care reclamantul devenea parte civilă, cu excepția cazului în care renunța de o manieră lipsită de echivoc la dreptul la repararea prejudiciului (*Perez v. Franța* [MC]). Curtea a considerat că acest articol îi este aplicabil unei victimei care încă nu a intervenit în procedurile penale în calitate de parte civilă în măsura în care, în baza dreptului italian, chiar înainte de ședința preliminară în cadrul căreia putea fi obținut un astfel de statut, victima era îndreptățită să-și exercite anumite drepturi și prerogative recunoscute de lege.

În acest caz, reclamantul a formulat o plângere penală pentru a-și exercita un drept civil, și anume dreptul la protecția reputației sale, în privința căruia avea o pretenție justificată. Mai mult, în plângerea sa penală, acesta a menționat că dorea să participe în procedurile penale ca parte civilă și a cerut suma de cinci

milioane de euro ca despăgubiri. De asemenea, el a mai cerut expres să fie informat, în eventualitatea în care procedurile ar fi fost încetate. Astfel, reclamantul și-a exercitat cel puțin unul din drepturile sau prerogativele acordate în baza dreptului național unei părți vătămate (*Arnoldi v. Italia*). Prin urmare, Curtea a respins obiecția Guvernului privind incompatibilitatea *ratione materiae* a cererii.

Concluzie: articolul 6 este aplicabil.

(b) *În fond* – Reclamantul și-a exercitat drepturile și prerogativele disponibile în baza dreptului național, în contextul procedurilor penale, și putea, astfel, să-și susțină pretenția civilă în cadrul ședinței preliminare. Doar din cauza întârzierilor din administrarea cazului de către autoritățile de urmărire penală și din cauza încetării ulterioare a procedurilor ca fiind prescrise reclamantul nu a beneficiat de o hotărâre pronunțată de către tribunalul penal referitoare la această pretenție. Această conduită neglijentă din partea autorităților l-a privat pe reclamant de perspectiva determinării drepturilor sale cu caracter civil în tipul de proceduri pe care a ales să le inițieze, așa cum o permitea dreptul național. Unui reclamant nu i se putea cere să formuleze o nouă acțiune în fața unui tribunal civil, din același motive ale angajării răspunderii civile, acolo unde procedurile penale apte să-i evalueze pretenția s-au prescris din cauza culpei autorităților penale. O asemenea acțiune ar presupune, probabil, necesitatea de a strânge din nou probe, pentru care reclamantul ar fi responsabil, de acum înainte, iar stabilirea unei posibile răspunderi s-ar putea dovedi extrem de dificilă după trecerea unei perioade atât de îndelungate de la eveniment.

Concluzie: încălcare (cinci voturi la două)

Curtea a mai reținut, în unanimitate, că a existat o încălcare a articolului 6 § 1, din cauza duratei excesive a procedurilor penale, și o încălcare a articolului 13, din cauza lipsei unui remediu intern prin care reclamantul să-și fi putut afirma dreptul la un proces judecat într-un termen rezonabil.

Articolul 41: 5,200 EUR pentru prejudiciul moral suferit.

(Vezi și *Perez v. Franța* [MC], [47287/99](#), 12 februarie 2004, [Rezumat](#); *Sottani v. Italia* (dec.), [26775/02](#), 24 februarie 2005, [Rezumat](#); *Atanasova v. Bulgaria*, [72001/01](#), 2 octombrie 2008, [Rezumat](#); și *Arnoldi v. Italia*, [35637/04](#), 7 decembrie 2017, [Rezumat](#)).